

Svensk skötare klarar sköta 100 suggor Danskarna klarar 130 suggor per man

I Sverige varierar arbetstiden per års-sugga mellan 15 och 17 timmar. År-årsarbetstiden 1 700 timmar per år, klarar en person att sköta 100 suggor i Sverige. PIG-projektet har i en enkätundersökning i Västergötland undersökt hur lång arbetstiden är i svensk grisproduktionen och till vilka arbetsmoment som tiden används.

arbetstid

Oftast görs effektivitetsjämförelser med dansk grisproduktion, där uppgiven arbetstid är 13 timmar per årssugga. Då kan en person sköta ca 130 årssuggor om årsarbetstiden är 1 700 årstimmar. Men lagstiftningen mellan länderna skiljer sig åt och påverkar arbetskraftsbehovet.

I PIG-projektets enkätundersökning om tidsåtgång i suggbesättningar ingick 23 besättningar med smågrisproduktion med egna suggor och 7 satellitbesättningar. Av besättningar med slaktgrisproduktion ingick 4 specialiserade och 18 integrerade i enkätundersökningen.

Större besättningar – mer specialiserade

De arbetsmoment som registrerades var utfodring, utgödsling med tillsyn, halmning, tillsyn, behandlingar, brunster, grisning, sortering, vägning och leverans, tvätt, utgödsling av ströbäddar, reparationer och underhåll, karantän och övrigt. Alltså det som är nödvändigt, viktigt och väsentligt i ett stall.

I en större besättning kan personalen bli mer eller mindre specialiserade på ett eller några moment, jämfört med den mindre besättningen där personalen måste kunna alla moment.

I undersökningen blev det slutliga resultatet 15 – 17 timmar per årssugga. Spridningen varierade mellan 21 och 74 minuter per smågris. Satelliterna hade i medeltal 34 minuter per smågris med en spridning mellan 9 och 48 minuter. Men där bortfaller brunstpassningen.

I en liknande undersökning i Kalmarområdet, via en kurs, varierade tiden per producerad smågris mellan 41 och 58 minuter. Det gör också ungefär 17 timmar per årssugga.

Hygien viktig – tar längst tid

I en sammanställning från Pig framgår att utgödslingen från smågrisproduktionen är det moment där det åtgår mest tid. Nära nio minuter per smågris. Men det är stor skillnad. Kortast tid är tre minuter per smågris.

Av slutsatsen framgår att arbetsåtgången per smågris är lägst i nybyggda stallar. Utgödslingen är ett tidskrävande (och trist) mo-

Antalet besättningar i enkäten och deras resultat i smågris- respektive slaktgrisproduktionen. Det är stor tidsdifferens mellan minsta och längsta tid i besättningarna.

	Smågrisproduktion, minuter/smågris		Slaktgrisproduktion, minuter/slaktgris	
	Egna suggor	Satellit bes.	Spec. prod.	Integrerad prod.
Antal bes.	23	7	4	18
Summa, min/gris	41,1	33,8	9,9	14,0
min-max	21,2-74,4	27,4-48,0	8,8-12,4	7,9-34,6

ment. Boxutformning som tillåter att djuren själv håller en hög hygien i boxarna kan bidra till lägre arbetstid och därmed lägre sjukdomsfrekvens.

Grisningen, som är ett viktigt moment, skiljde tidsmässigt också. De producenter som hade hög tidsåtgång per smågris förbrukade drygt fem minuter medan den med lägst tidsåtgång endast förbrukade två minuter per smågris. I undersökningen fanns besättningar med 22 årssuggor per sugga som förbrukade åtta timmar per årssugga och besättningar med drygt 24 årssuggor per sugga som förbrukade 26 timmar per årssugga.

Hög hygien – en självklarhet?

Det är intressant att det funnits möjlighet få uppgifter från besättningsägarna om arbetstidsåtgång för de enskilda arbetsmomenten. Det måste vara intressant och viktigt att ta reda på tidsåtgången för de olika arbetsmomenten även i din egen besättning, (som inte var med i enkäten) för jämförelser med kollegerna. Ingen får bli hemmablind. Det finns det inte ekonomiskt utrymme för. Är då allt ekonomiskt försvarbart med arbetstid och produktionens storlek?

kommentar

För att få ner arbetstiden för trista jobb och låta personalen mest sköta om djuren, som de flesta vill, behövs boxar där suggan

Momentet övrigt i smågrisproduktionen upptog sex minuter per smågris. Det var högt, men där kan läggas in många andra moment, helt beroende på val. Då ökar tiden. De som hade lägst tidsåtgång till övrigt hade endast en dryg halvminut (strikt rutin?).

Hos de större slaktgrisproducenterna minskade tidsåtgången per producerad gris. Så var inte fallet i de smågrisproducerade besättningarna, enligt enkätundersökningen.

Nils Andersson

själv gör "jobbet". Alltså att hon gödslar på spaltgolvet, dvs på rätt plats vid varje tillfälle. Med en torr och ren box finns förutsättningar för mindre antal sjukdomsutbrott bland såväl suggor (bl a bogbladssår, Svinhälsosnytt 2 2003) som hos smågrisarna. Naturligtvis är det även mycket trevligare att jobba i ett stall med hög hygien. Även stallluf-ten påverkas negativt av blöta boxar. Vätska och annat avdunstar. Detta drabbar både djur och skötare.

I ex fuktig halm trivs både mögel och bakterier. När miljön är den rätta utvecklas de snabbt. Halmen är i en del fall inte det positiva strömedel som önskas, men som kan påverkas negativt av fel boxutformning av att den blir blöt.

I besättningar där boxarna ofta är blöta kan flugor lägga ägg i blöt ströhalv. Då finns ofta mycket flugor då de kläcks efterhand. Flugor som är irriterande och kan sprida smitta mellan djuren.

Mycket kan ställa till problem. Utöver mögel och bakterier i halm kan ohyra, möss och råttor, ha förorenat den med de problem som

det kan föra med sig. T ex olika smittor som gör grisarna sjuka.

Även kutterspån kan ge problem. Under min aktiva tid i stallarna fick vi vid ett tillfälle en leverans kutterspån av lövträd. Lövträdspånen "gnagde" av navelsträngen på de nyfödda grisarna inne vid huden och de förblödde. När vi snabbt tagit bort lövträdspånen försvann det problemet.

Problem med hygien ökar självfallet arbetstiden. Sår på djurens kropp, även om

de är små, kan vara en inkörsport för bakterier med åtföljande infektioner, t ex juverinflammation. Detta kan minska antalet producerade årssuggor per sugga, samtidigt som det ökar arbetstiden. Nyfödda spädbarn föds i en förorenad miljö. Då kan det finnas risk för helt onödiga sjukdomsproblem (typ CpA, Clostridium perfringens typ A, se GRIS nr 6 2003) då den nyfödda grisen saknar immunitet.

Använder du för mycket tid för olika jobb?

Med en liten handdator kan du eller medarbetarna registrera den arbetstid som faktiskt går åt för de olika momenten i grisproduktionen. Du kan då jämföra avdelningarna med varandra eller med t ex medeltal från PigWin.

Finns tekniska brister eller annat som behöver åtgärdas, kan du lätt upptäcka detta

tidregistrering

när du får veta hur lång tid olika arbetsmoment kräver.

På Elmia-utställningen i oktober 2003, visade Areaplan AB sitt datorprogram för djurhållning, Näsård tid.

Läs mer i GRIS 9 2003, sidan 12.

Avancerade InredningsSystem för flexibla lösningar

Ett företag i Outokumpu-gruppen

- ✓ Nyttänkande
- ✓ Flexibilitet
- ✓ Ultrahöghållfast rostfritt stål och plast
- ✓ Korrosionsbeständighet
- ✓ Låg vikt
- ✓ Lägre underhåll
- ✓ Enklare rengöring
- ✓ Lång livslängd – låg kostnad
- ✓ Reparera eller bygg nytt

Håkan 0586-470 18, hakan.roos@outokumpu.com
Raimo 0586-47729, raimo.rantanen@outokumpu.com
Åke 0708-32 68 22

VARFÖR TORVSTRÖ?

Torv är DRYGT - 2 delar torv suger 1 del vatten

Torv ABSORBERAR ammoniak och ammonium - friskare luft

Torv är BEPRÖVAT - i Sverige användes 1900 - 1960 160 milj m³

Torv är SVENSKT - 40 mossar från Ljungby till Haparanda

FÖRPACKAD eller LÖSTORV

Frågor? Beställning? Information!
Bjälkgatan 1 • 824 43 HUDIKSVALL • Fax 0650-54 74 57
Ring Leif tel 070-643 74 15 eller 0650-54 74 00

- DRYGT
- ABSORBERAR
- BEPRÖVAT
- SVENSKT

Frågor orsakade av enkätsvaren:

- Vid vilka moment känns arbetstiden för lång?
- Kan du i så fall rationalisera arbetsmomentet?
- Finns bra logistik?
- Finns bra management?
- Finns alla grejer med i stallet vid utförandet av de olika momenten, så du slipper springa och hämta glömda saker. Finns allt med kan detta minska spilltid och irritation.
- Finns en uppsättning verktyg till varje avdelning för att förhindra smittspridning mellan avdelningarna? Mindre sjukdomar kan öka arbetsglädjen, minska arbetstiden och förbättra produktionsresultatet.
- Arbetsbyte, för att minska "hemmablindheten". Kanske "prya" i annan besättning för att få nya intryck och idéer!?
- Erfara-klubbar även för personalen från olika besättningar.

Tänker du ekonomiskt?

När jag läser svaren i enkätundersökningen angående tidsförbrukningen i smågrisproduktionen blir jag lite betänksam. Spridningen i arbetstid mellan mindre och lite större besättningar är stor. Alltför stor. Det är även arbetstiden per smågris vid produktion av 22 eller något över 24 årssuggor per sugga.

ekonomi

Jag vet inget om någon av besättningarna. Om det är anläggningar med nya, medelgama eller gamla byggnader med tillhörande inredningssystem. Det är mycket som påverkar och kan vara svårt att åtgärda. Men det är lätt att på avstånd ha synpunkter på resultaten.

Hög tidsåtgång – låg ersättning

Enligt tabell finns en integrerad besättning som har en arbetstid på ca 8 timmar per årssugga och den producerar 22 grisar per årssugga. En annan, också integrerad besättning, producerar något över 24 årssuggor per sugga men har en arbetstid på ca 26 timmar per årssugga.

Skillnaden är något över 2 årssuggor, men arbetstiden skiljer 18 timmar per årssugga. Teoretiskt bortser jag från avskrivningar och räntor då jag inte vet något om anlägg-